

ce tonitruis tue). i. omittit tui (formidabunt) tyranni & qui prius protra ecclie insurrexerunt: postmodum ipsi ecclie humiliter obedientur sicut p[ro]p[ter] paulo q[uia] de p[re]secutore ecclie factus est p[re]dicator eiusdem Act. ix. v[er]o adgit (ascendit mon-tes). i. supbi p[re]secutores protra ecclie insurgunt. Ps. Supbia eorum q[uia] te oderunt te & ipsi idem facti (campi). i. humiles et viles (descenderunt) p[ro]p[ter] obedientiam & humilitatem (in loci quae que fu[er]e eis). i. ipsam ecclie quem fundasti o[ste]nso in sanguine tuo (eis) ad utilitatem suam: non enim permisisti eos ecclie. t. p[er]sequi misericordia tibi placet: q[uia] termini po[en]tae eis p[re]secutorib[us] (que non transi). Job. xxviii. Circumcedi terminis meis et polui vecte & ostia & diu[er]si: buc uenies & non peedes ultra & hoc p[er]stringes tumetes fluctus. t. neq[ue] enim ultra (conuertitur opire terram). i. ut ex toto opiant terram. i. eccliam licet a latere ea[rum] pulsent: ad hanc autem ut hec terra fructu afficeret necessaria fuit irrigatio. vñ b[ea]tus subdit ei (qui emittis fontes). i. p[re]dicat[or]is fluente Esa. xv. Haurietis aquas i[ust]e gaudi (in vallibus). i. aplis & p[re]dicatoribus humiliibus q[uia] non solu[er] valles: p[ro]pter humilitatem: & t[ame]n quales dicunt p[ro]pter gemitu[m] charitate: t[ame]n p[re]dicatio eorum non cisternae q[uia] ibi erat via aqua iugiter dicete domino Math. x. Molite p[re]meditari gliter m[er]ita: dabit emulo. in illa hora q[uia] loquimur. q. d. non deficit vobis aqua doctrine: & iugiter affluet vni secure affluere potestis: & non sic qui b[ea]tum cisternam. i. qui firma uerunt paucos sermones q[uia] cun[us] dixerint: exhausti sunt: de hoc Prover. v. Vide aquam de cisterne. t. q. d. si non habes fontem: & t[ame]n cisterna tua vide tibi & non alijs festines effundere: & si fontes habes. sed tamen deriuentes fontes. t. foras & in plateis aquas. t. dividit vñ autem debet venire aq[ua] istarum fontium subdit (inter medium mo[bi]l[er]e. p[er]tran. aqua) montes sunt duo testa. de quibus debent emanare fontes & aqua p[re]dicat[or]is Zach. vi. Ecce quatuor quadrige egredi[entes] de medio duorum montium: t[ame]n montes erici p[ro]pter sonoritatem p[re]dicatois & durabilitatem: q[uia] Lu. xv. Facilius est celum & terram perire q[uia] de lege vni apice cadere: & de his (aquis potabiliis oculis agri). i. gentes q[uia] erant in culte & silvestres (expectabant onagri in sibi sua). i. magis indurati & feraces. i. iudei q[uia] expectabant usque in fine in q[uia] reliquie isti saluerint: t[ame]n in haec dicunt onagri. i. asini silvestres sunt enim sine sensu sicut asini & silvestres. i. alieni a p[re]sepio domini non post expectato[rum] hanc fidem est eis sensus & ipsi reuertuntur ad p[re]sepe domini sui: vñ q[uia] d[icitur] Ro. x. Ecclitas ex parte ortig[is] in isti donec plenitudo gentium intraret: t[ame]n sic ois isti saluus fuerit. Moraliter Abyssus sicut vestimentum amictus eius). i. terre moralis q[uia] est cor bovis i fide & timore fundati & stabiliti abyssus dicitur dei iudicia. sicut supra Iudicia tua abyssus multa: & vñ sequit ad fidem & timorem q[uia] ei creditur & timeret sepe cogitat de iudicij dei & hanc vestimentum q[uia] tunc a frigore eterno Job. xxix. Justitia induitus sum Apoc. xvi. Beatus q[uia] custodit vestimenta sua ne nucleus ambulet: ex hoc autem timore & ex memoria iudicij dei sequitur iuratio pcti & prudenter ad bonum faciem duci. q[uia] Eccl. i. dr. Timor domini expellit peccatum: & ibidem. In ciu[i]pietate timor domini: & iterum Plenitudo sapientie timere deum: p[ro]p[ter] hoc bene sequitur (super montes) sapientiam Eccl. xv. Qui timeret deum faciet bona tecum & post addit. Quia sapientia salutaris potabit illud: & sic (ab increpatore tua) quia facies incutiendo timorem & dando cognitionem abyssi iudicij tui (fugiet). i. homines via Job. xxxix. Increpat q[uia] p[ro]p[ter] dolorum in lectulo. i. in conscientia: vel ad latitudinem in lectulo infirmitatis. sic enim timenter boves & p[er]mittunt se fugere p[er]dam Eccl. xxi. Quasi a facie colubri fuge p[er]dam (a voce tonitruis tui). i. omittit tui (formidabunt) ipsi p[er]tore. i. Reg. ii. Hunc formidabunt aduersarii eius & super ipsos in celis tonabit Job. xxxvii. Tonabit in voce sua mirabiliter. Sed nuncq[ue] habet vocem tonitrua utique Apoc. x. Locuta sunt septem tonitrua voces suas: & eodem signo que locuta sunt septem tonitrua & noli ea scribere hec sunt septem penes inferni strata septem via: postea vero non fugient viae & agreduntur bona opera vite actiue & p[re]emplatiue. vñ sequitur (ascendit modus & descendit) cunctis in loco que fundasti eis) mōtes sunt viri p[re]emplatui qui ascendent p[re]emplando & desiderant

do in celum quod est locus quem dominus fundavit eis ad ascendendum illuc (campi) sunt actiui qui descendunt per passionem ad miseras primoz: vel aliter (montes) sunt plati qui ascendunt per omnium contra illud. i. P[ro]p[ter] v. Non domantes in clero Eccl. xxxii. Rector te posuerit noli extolliri tecum (capi) sunt subditus qui descendunt per eorum depositionem. Et nota q[uia] montes querbus ferunt & porcos pascent: & campi fruges ferunt & pascent boves: & in primo sensu, p[re]sequuntur (terminum posuisti) s. (montibus & collibus). i. p[re]emplatius & actiui quem (non transgrediente) ut p[re]emplatui non plus sapiat q[uia] oportet sapere: nec sunt p[re]scrutatores maiestatis & actiui etiam modum seruat ut rationabile sit obsequium eorum: sicut dicit Rom. vii. Et si p[re]emplatui non oia potest attingere secreta & actiui non oia praualeant agere qui cupunt. non tamen p[ro]pter hoc debent relinquere hanc p[re]emplationem: aut illi actionem ad pristina via revertendo: vñ sequitur h[ab]et (neque querentes) via sua quam incepunt tenere (opire). i. ut opiant (terrā) terraz opit qui in terrenis tractadis & appetitis se implicat Eccl. x. Infidelis iniq[ue] q[uia] amare pecuniam: h[ab]et enim aliam suam venale habet: quis in vita sua, piecit intima sua Zeph. iii. Effusum est in terra iecur meum: & quod debet facere in hoc debent recognoscere fragilitatem & ignorantiā suam & inde humiliari: & tunc forsitan dabit dominus eis gratiam attingendi vel agendi id quod possunt non poterant. vñ sequitur (qui emittis fontes). i. dona gratiarum (in vallibus) in cordibus humiliis Vac. iii. Humilibus dat gratiam: & permittit deus superbis resistit. vñ tunc ad dat (inter medius montium p[er]tran. aqua) gratiarum. q. d. quales humilius aquis illis replebunt: & montes superb[er] ariadi remanebunt. hi sunt motes gelboe. De quibus. ii. Regi. i. Montes gelboe nec ros nec pluia ueniunt super vos. Idee enim repetit dicens (potabit oculis bestie agri). s. simplices et ydiores his aquas reficiunt (s. onagri). i. ferocias & superbias (exspectabunt in siti sua) q[uia] d[icitur] habebunt penuria huius aquae.

¶ Super ea volucres celi habitabunt: de medio petrarum dabunt voces.

13
¶ Superaea volucres celi habitant: ab eo create habitant (super ea). i. super predicta. h[ab]et qui in aere habitat volucres & aer est super montes & super fontes. Secundo a cantu auium. vñ dicit (de medio petrarum dabunt voces) hoc dicit qui in summo petraru[m] habitat volucres tibi cantant. Terco commendat illud a creatione pluviarum: vñ dicit.

14
¶ Rigans montes de superioribus suis: de fructu operum tuorum faciabitur terra.

15
¶ Rigas mons. de superio. suis). i. de eis qui sunt superiora. i. de aere qui est superior vel inferiores motes & minores: de superioribus motibus qui aque descendunt a maioribus in minores. Quartus commendat eum a fertilitate terrenascentium: vñ dicit. (de fructu operum tuorum satiabit terra). i. vires terreni satiantur de fructu que tu operaris in terra. Deinde commendat eum ab utilitate terrenascentium cui dicit.

16
¶ Producens fenum iumentis: et herbaz seruituti hominum.

17
¶ Produci. fenum in. & herbā). q[uia] d[icitur]. ita utilia facies esse terre nascentia qui non solu[er] pasci ex eis boves: & iumenta qui dedisti in auxiliu hominum. Ps. Qui dat iumentis escā ipsorum tecum et ad quod dat illis escas ut seruat h[ab]ens: q[uia] p[ro]pter hoc facta fuerint & p[ro]pter hoc sustentant a domino & ad quod sustentat de ipsis boves & ad ipsum eorum iumenta ut homo possit facere p[er]missum quam dominus ei iniunxit Gen. iii. dicens in laboribus comedes ex ea cunctis diebus vite tue. h[ab]et quod subiungit.

18
¶ Ut educas panem de terra: et vinum letificet cor hominis.

19
¶ Panem). i. cibū de terra p[ro]laborem homini: & cu[m] pane cōdimentū aliquod est necessarium: vñ addit de vino & oleo dicens (et vīnum letificet cor hominis)

20
¶ Ut exhibares faciem in oleo: et panis cor hominis confirmet.

21
¶ Ut exhibas faciem in oleo) hic dicit quod oleum est cōdimentum

Psalms

et ibidem: et tunc gaudet homo in mensa. qm habet pdimen-
tum: et boc pdimenta faciunt panem comedи q roboret bo-
minem: vñ subdit (et panis cor bois pñr). et nō solū quies et
et iumeta dñs nutrit: s et arbores. vñ addit.

18

Allegorice

Caturabuntur ligna campi et cedri libani
quas plautavit: illuc passereris nō diffidabūt.
Caturabunt ligna cāpi habet eñ arbores radicem. p
ore et nutriunt calorem et biure: et nō tñ viles arbores imo
etiam maiores: qz (cedri libani q̄s planeauit). et nutriunt
et boc ligna vtilia sunt autibz: qz (illuc passereris nō diffidabūt).
.i. aues minores: sumunt eñ spēs. p generere: qz passereris ibi
nō diffidat in arboribus. Allegorice (sup ea). i. sup mon-
tes. i. sup aplos et doctrinā eorum (volucres celo). i. viri seti
pennis virtutū ad celū tendētes (habitabūt) qz in doctrinā
aplorū studebūt. sicut Hiero. Aug. et alij. et sic (de medio
petrarū). i. de coī doctrinā aplorū) dabit voces: pdicādo
fidelibz et disputādo s̄ insidētes. Īn dicebat Hiero. Mo-
li mibi credere nisi qd dixerō ostendā de nouo vel te vete-
ri deriuati. qd nisi te medio petrarū tem voces: tñ nec il-
li motes. s. apli: nec illi pdicatores et plati q̄ eis successerūt
a se habuerūt doctrinā et gratiā pdicādi: qz ipse te est (ri-
gans motes). i. aplos iplos: te superioribus suis) vel tuus:
et est idē sensus licet mutet psona. i. de secretis suis q̄ sunt
supiora et altiora ipsiis motibus Eccl. iii. Altiora te ne q̄si
eris: vel supiora dicit gratiā et sapiam qbus rigat te? cor-
da suoz. Jec. i. Omne datū optimū: et oē do. pte. desurūs
est tē. tunc rigauit montes q̄ rorē ignēi. s. sp̄m sanctū ef-
fudit in eos: et qd pdicabāt ipsi apli et imitatores eoz. pas-
sionē xp̄i: vñ subdit (de fructu operū tuoz. satiabit terra)
.i. de salute quā opatus es in medio terre patēdo: tñ pdi-
cabit minoribus fidelibus q̄ se et imos reputāt et terram
q̄ ipsi inde satiati reficiēt: ppter h̄ dicebat Paulus. Nos
pdicamus xp̄im crucifixū iudeis quidē scandalū: gentibz
aut̄ stulticiā: isti nō reputabāt se terzā: de fidelibus etiā ad-
dit. ipsi aut̄ vocatis iudeis atq̄ grecis xp̄im dei virtutē et
dei sapiam. qd. ita pdicamus eis fructū operū xp̄i q̄ ex h̄
quasi de sapido cibo refecti virtutē aie sumūt: dico (de fru-
ctu operū tuoz) o deus (pducēs fenu iumentis et her. ser-
uite hoīm) p iumenta et q̄ seruitutē hoīm intelliguntē fide-
les xp̄i seruitio manipati qbus xp̄s. pduxit fenu carnis
sue: qz Esa. xl. Qis caro fenu: et merito. pduxit fenu: qz fa-
etus erat iumentū. īn p. Ut iumentū factus sum apud
te. vel Homo cū in honore esset tē. hoc fenu excatū est i
seruore passionis tunc fere fuit: s̄ quasi herba fuit virens
in vetero virginis et etiā in psepio: s̄ h̄ herba crevit in panē
angelorū: de q̄ addit (vt educat panē) De q̄ Jol. vi. Ego
sum panis viuus tē. (de terra). i. de beata virgine: de qua
in p. H̄ dixisti dñe terrā tuā: et alibi. Terra nīa te fru. s.
et terū. Cœritas te terza ora est. i. de beata v̄gine (et vñm
leti. cor. bo.). i. sanguis eius devia corporis eius exp̄ssus in
torculari crucis. De q̄ Esa. lxiij. Quare rubrū est indumē-
tum tuū: et vestimenta tua sicut calcantū in torculari et m-
det. Torcular calcaui solus. h̄ vñm letiscat cor bois: quia
xp̄i passio cā est nīre leticie eternae: vel exponat de eucharis-
tia q̄ vere letisat: et iō dī Eccl. ix. Comede cū leticia pa-
nem tuū: et bibe cū gaudio vñm tuū: qz deo placēt oga tua
et iō sechē. Omni tpevestimenta tua sunt cädida: et Ero. xxiv
Erunt sacerdotes mei in religionē ppetua: de hoc sequit
leticia et eterna et palis et robur aie ad resistendū malo et
faciendū bonū: vñ bñ addit (vt exhibaret faciez). i. vt nos
pducat ad leticiam eternam nō n̄is meritis s̄ in oleo sue
misericōdie. De q̄ Lan. j. Oleum effusum nomen tuū: et bñ in h̄
oleo nō eñ ex opibus iusticie q̄ feci. nos: s̄ fm sua miā
saluos nos fecit: sicut dicit apls ad Tiy. iij. vel (vt exhibe-
ret) in pñti (facie) cordis (in oleo) illius misericōdie. ex hoc
eñ gaudet mens iusti q̄ xp̄s fecit nobis hanc miā q̄ p
nobis sanguinē suū fudit: et qz hāc miā facit nobis q̄ re-
ficit nos sanguine et carne sua: vñ addit (et panis) corporis
xp̄i (cor bois pñr). ad malū vitandū et bonū faciendū. vñ
cum primo petamus. fiat voluntas tua tē. statim subium-
gisimus panē nīm quoti. vel supstantialē da nobis hodie.

quasi dicamūs: vt tuāt̄ possimus facere voluntatē cōfir-
ma corda nīra pane tui corporis: et dñs paner vino et oleo (sa-
turabunt ligna campi). i. plebani boies humiles et fortes
sicut ligna campi (et cedri libani). i. potentes in seculo ce-
drus cīn alte et p̄cera arbor est. Et nota ordinē qz prius li-
gna campi et tem de cedri. qz prius elegit dñs ptemptib-
les q̄ nobiles. īn. i. Cor. i. Vide te vocationē vñm frēs
qz nō multi sapiētes fm carnem nō multi potētes nō ml-
ti nobiles et nō oēs cedri s̄ ille tñ quas plantauit. Nō em
oēs potētes et nobiles accesserūt ad fidem nisi illi q̄s pde-
stinauit q̄s vocauit ad fidem: s̄ tñ (illuc). i. in illis cedris
quas plantauit (passeres nō diffidabunt) p̄ passeres intelli-
guntē viri sp̄iales qui patiunt̄ tribulatōes et p̄cnis virtutū
volāt. h̄i nō diffidat in illi cedris qz i. p̄tectōe et iustitatōe po-
tētū fidelū securi habitat et bonis opibus quasi ouis po-
nendis intendunt. oēs esī p̄sonē ecclesiaſtice de mamillis
regū et vberate potentū necessaria habēt. īn. Esa. lx. dī.
ad ecclesiam suggis lac gentiū et mamilla regū lactaberis
Moraliſter (sup ea) q̄ pdicta sunt s. fontes et montes. i.
doctrinā et vitam aplorum et p̄phaz (volucres celo). i. vi.
ri sp̄iales (habitabūt). i. mente pñē rsabunt in eis cogitā-
tes. s. qd̄ deus humilis dat gratiam et supbis resistit:
Et dī Jacobi. iii. Et q̄ de fluminibus gr̄e eius potabunt
oēs bestie silue. i. simplices et siluestres boies tē. et q̄ cog-
tabunt aliū dicēt: et h̄ est qd̄ dicit (dabit vocem). i. bortā-
do ad humilitatem et pñiam s̄ q̄ opus debet p̄cedere pdi-
cationem pñmitit (de medio petrarū). i. de medio dure et
austere vite sue: et quam vocem dabant illam. s. Jec. iiiij.
Per multas tribulatōes oportet in. in reg. ce. et illā Mat.
vii. Angusta est porta et arta via q̄ ducit ad vitam. i. Pe.
iii. Si pñcipiū a nobis: quis finis eorum qui nō credunt
euāgeliō. Nota q̄ dicit de medio: qz nō in principiō vitez
posiq̄. pbatis fuerit homo debet alijs pdicare. Dcūc. xv
Non opaberis in primogenito bouis s̄ licet habeat vita
duram. tñ habēt a deo p̄solationem intimā: qz dñs est (ri-
gans aquis) gratiarū et p̄solationū (montes). i. sanctos q̄
sunt in ardua vita nō illos montes gelboe q̄s diximus su-
pra: et h̄ (de superioribz suis). i. de grā nō de aquis fluminū
sicut in terra egypti. i. in eis q̄ mundū amāt. fm q̄ tertio
q̄ dī Deut. xi. Terra ad quā ingredēris possidēdam non
est sicut terra egypti de qua existi vbi iacto semine in otto-
rum morem aque ducunt̄ irrigue s̄ montuosa est et cam-
pestris de celo expectāt̄ pluuias fluuius geon irrigat ter-
ram egypti. Geon interpeat̄ hyatus terre et signat aurici
am q̄ byat ad terram forēdam: multi sunt qui nō curant
irrigari (de superioribz) s̄ tñ de inferioribz fm q̄ dicit po-
eta. Det vitam: det opes equū animalū mībi ipse parabo.
Non petunt cum aixa s̄l̄ irrigū supius et inferiorius Josue
iv. s̄ de scis dī Hiero. xxxi. Erat aia eoz quasi bortus irri-
guus: et sicut fons aquarū. post irrigationē aut̄ gr̄e sequit
fructus opis: de q̄ subdit (de fructu operū tuoz) saria. ter-
ra et p̄t̄ legi intransitiue. i. de fructu qui est opa: sive de
opibus qui sunt fructus: et dicit (tuoz) deo attribūt̄ fru-
ctum: et opa: qz ipse incremētū dat. Eiac. xxvj. Dia opa
nīa opatus es in nobis dñe: et dicit (Satiabit terra). i.
cor bois opantis illa opa qui inde refici interi? Ps. In
custodiēdīs illis retrī. multa. Glo. qz non tñ p̄ eis in fu-
turo reddet pñmū: s̄ tē in eoz custodia magnū ē gau-
dium: vel p̄t̄ legi transitiue (De fructu operū). i. de fru-
ctu qui sequit̄ ex opibus q̄ sunt quasi semina et eoz fru-
ctus est vita eterna: de q̄ fructu (Satiabit terra). s. corpus
et aia. Ps. Satiabor cum appa. glo. tua vere satiabit: qz
te imo quilibet habebit qd̄ voler: qd̄ innuit in versibus se-
quētibz. vñ dicit (pducēs fenu iumentis tē). qd. tu
es pducēs cuilibet qd̄ desiderat in patria: iumenta deside-
rant fenu ad pastū. boies herbam virentem in vīsum.
Eccl. xl. Gratiam et spēm desiderabit oculus: et sup heci-
rides fatus. Item q̄tū ad gustū habebūt desiderium
suū qd̄ innuit cū subiungit (vt educas panem de terra tē)
scz panem angelorū de terra viuentū: vel (panem). i. refe-
ctionem (de terra). i. de corpe xp̄i glorificato: h̄ est terra q̄
data est in manus impiorū Job. ix. Et in aspectu huīus

Moralis

terre in patria reficiens electi (et vñm). i. inebriatio illius
vne passe et iocunditatis eterne (letificat cor hominis) Ps
Inebriabunt ab ubre do tue (ut exhib fa. hois in oleo) leti
ciet ille (panis cor bo. p̄fir) ut nibil de cetero illud eum mo
lestare possit et de ipso (saturabunt ligna campi et cedri li
bani quas plan.) q. d. et minores et maiores saturabunt.
Job. iiij. Parvus et magnus ibi sunt; et illic passeress. i. con
templatiui inidicabunt: in p̄nti p̄ contemplationem ibi habi
tantes: et in futuro ibi in eternu manendo. vñ supra. Passer
inuenit sibi domum.

Cherodij domus dux est eorum: montes
excelsi cerviis: petra refugium herinacis.
Cherodij domus supra ad lfram posuit unum usum li
gnorum ad quid sunt utilia. s. ut in eis inidicent aues par
ue et minores. vñ dixit (passeres) Dic ponit aliū usum si
ue aliam utilitatem vel eandem alios coicatam: qz. s. nō so
lum minores aues: s. et maiores ibi habitāt: vñ dicit (hero
dij domus dux ē corū) tonus. i. genus sicut dī Lu. ii. Ipse
erat de domo et familia dauid. Herodius est magna auis
rapax q̄ dī girsant. Est ergo sensus (herodij domus). i. ge
nus illius avis est (dux corū) s. passerum. i. minorū auī
in lignis inidicatiū nō soli arbores sunt viles auribus
sed (et montes excelsi cerviis) qui ibi in silvis habitāt: et su
um habēt refugium: et nō solum nec magna aialia: s. et mino
res: vñ addit (Petra refugium herinacis). i. bericis. berici
us em̄ solet habitare in petris et vescit pomis: postea co
mediat dñm a vicissitudine corporū sup̄celestiū: et primo
om̄ediat a crenētis et decremētis lune. vñ dicit.

Cecit lunam in tempora: sol cognovit oc
casum suum.

Cecit lunā in tpa). i. ut distinguat et variet tpa. solēt em̄
abundare humores qn̄ plena est luna et in ortu eius frigi
ditas esse in aere. Un dī Ben. vii. de luna et sole. ut sunt in
quit in signa et tpa: et dies et annos et. post pmēdat illum
a vicissitudine diei et noctis que sunt p̄ ortum et occasum
solis: vñ dicit (sol cognovit occasum suū). s. ita facit. ac si
cognosceret: qz nunq̄ errat in suo cursu Eccl. i. Orēt sol
et occidit et ad locum suū reverteret. postea oñdit quasdam
utilitates huius vicissitudinis. Prima est qz sez quedam
aialia querit sibi et catalis suis escas de nocte q̄ ita de die
no audierēt querere. vñ dicit.

Consuististi tenebras et facta est nox: in ipsa
ptransibunt omnes bestie silue. i.

Consuisti tenebras super terrā: post p̄dictū occasum solis.
et sic (facta est nox: et in ipsa nocte ptrāsi. oēs bestie silue)
querentes sibi escas. postea oñdit sp̄aliter de quibusdā be
stis. vñ dicit.

Catuli leonum rugientes et rapiant: et
querant a deo escam sibi.

Ostendit qz deus illa etiam aialia pascit: qz de se nō suffi
ciunt ad acquirendū cibū: vñ dicit (et querat a deo escam
sibi) Secda utilitas est qz ista ferocia aialia in die abscon
dunt ne ledant hoies. vñ dicit.

Cortus et sol et congregati sunt: et in cubi
libus suis collocabuntur.

Cortus est sol et con. sunt catuli leonū (et in cubilibus su
is collocabunt) in abscondito siluanū. Tertia utilitas est:
qz in die vidēt hoies suas opatōes facere. vñ dicit.

Exibit homo ad opus suum: et ad opera
tionem suam vñq̄ ad vesperam;

Exibit homo) oro sole (ad opus suū et ad operationē su
am vñq̄ ad vesperū) ostēsis istis opibus dñi: pmēdat eū
admirando a magnitudine operū maxime a magnitudine
corporū sup̄celestiū. vñ dicit.

Nō magnificata sūt opera tua dñe: oia in
sapia fecisti: impleta ē terra possessione tua
(Nō magnificata). i. valde magnificata. Secdo pmēdat
eū a dispositōe illorū cum addit (oia in sapia fecisti). i.

disposuisti. Postea ponit quartam utilitatem huius vicis
stadiniis diei et noctis q̄ est fertilitas terre. vñ dicit (Im
pleta est terra possessioe tua) Allegorice (herodij domus Allegorice
dux est corū) supra dixerat q̄ passeress inidicat in cedris
i. sp̄iales in poteribus p̄ quos sustentantur. Sed posset
queri sicut frequenter querit: q̄re isti sp̄iales ad illos ma
gnos et poterēs in seculo accedunt et curias intrant aliquā
cum illos potius cōtemnere deberēt. Ad qd r̄ndet q̄ non
debēt eos p̄temnere nec evitare: qz ipse xps nō evitat nec
p̄temnit eos: hoc est (herodij domus dux corū est) herodi
us est auis rapacissima om̄i avium maior: qui et aquilam
vincit q̄ quē intelligunt rapaces p̄dones et diuites. Estg
sensus. xps qui est dux passerū. i. sp̄ualū Exo. xv. Dux sui
sti in misericōdia tua pplo quē redemisti: iste in qua dux corū
est domus) et refugium (herodij). i. boīm rapacissimorū qua
tūcūq̄ malī sint: si velit ad ipm reuerti: et facit q̄ vincē
aquilā. i. diabolū et fiunt duces ipsoū passerū ut etiā alio
sensu dicat (herodij domus). i. illi qui prius fuerūt rapa
ces et malī (dux est eoū). i. sp̄ualū sicut apparent exemplū
in Paulo et Augustino: qui primo fuerūt herodij ad pdā
diuin aues xpi. i. xpianos. et postea duces ecclesie. Unde d
beniam te q̄ delcēdit Paulus dī Ben. xl. Beniam
lupus rapax mane comedat pdam: vespe diuii det spolia.
(et mōtes exceli) sunt refugium (cervis) cerui qui spineta
transiliunt sunt apli et magi sp̄iales qui oēs spinas diui
tiā reliquēdo transilierūt isti habēt refugium et habitati
onem in mōtibus. i. in altitudine mādatorū dei circa q̄ ver
sat corū cogitatio: nec solū bī magni et sp̄iales habēt suū
refugium: et imbecilles et minores. vñ addit (petra) que ē
xps est refugium (herinacis). i. illis quibus adhuc aliquo
amore adberēt spine diuinitarum vel inimicorū p̄tōrū post
diuersa genera xpianorū q̄ p̄ genera aialū ostēdit te xpo
et ecclesia generaliter subiungit dices (fecit luna). i. eccl
esiā (in tpa) q̄ tpaliter transiret nec semp sic esset: nec mi
rum: nam et ipse xps sol iusticie venit ad occasum passio
nis. hoc est qd dicit (sol). i. xps (cognovit). i. p̄sciuit et ap
probauit (occasum suū). i. mortem suā qua sic occidit ve
niret. Un p̄. Munqd qui doruit: nō adjici. vt re. occidit
ergo qz voluit: et cum occidit tenebre facte sunt in aplis q̄
ruin spes defecit et petrus negavit: h̄ est qd subiungit (po
sus) tenebres et facta est nox) in cordibus corū: ad lfram
etiā ab hora sexta vñq ad horam nonā tenebres facte sunt
sicut dī Math. xxvij. (In ipsa nocte p̄transibunt oēs bes
sil.) i. demones. supra diximus bestias silue vel agri genti
les cōversos ibi (potabunt oēs bestie agri) hoc dicim̄ eas
demones qd bī pōt dici ppter diuersas p̄rietates et silitur
dines sicut xps dī leo: et diabolus sifr leo: bee bestie p̄tra
scit in nocte bac de loco ad locū querētes q̄s deuoret: tūc
em̄ cum p̄ctū regnat maximā habēt oportunitatē nocen
di. q̄s aut̄ generaliter vocauit bestias deinde dividit in catu
los et leones dices (catuli leonū) supple (ptransibunt rugi
entes et rapiat et querat a deo escam sibi) leones dicunt
principes demonū: catuli leonum cōtemptibilia temonū
oēs aut pascunt erroribus et p̄ctis hoīm: s. qz nec tentare
possunt nisi deo p̄mittēte: ait (et querat a deo) ista oportu
nitas nocedēt maxime ante resurrectionē dñi pmissa fuit
bis bestiis: s. postq̄ resurrexit ex magna parte ablata est
eis. vñ addit (ortus est sol) iusticie de sepulcro resurgēdo
et clarificatus toto orbe (et congregati sunt) qui an erant dis
pli ad nocēdūm: qz p̄teritum posuit p̄ futuro certitudine
p̄phetica subiungit (et in cubilibus suis collocabunt) qz
d. si queris vbi p̄gregati sunt. ecce (in cubilibus suis). i. in
cordibus damnatorū qui erant ante in cordibus saluādo
rum. Km q̄ dī Math. ix. Cum aut̄ exierit immēndus sp̄us
ab hoīe ambulat p̄ loca in aquosa querēs requiem et non
inueniens dicit. Reuertar in domū meā priorē et in hac se
curitate (exibit bō). i. generalis iustus et fidelis (ad opus
suum) ut incipiat bonū opari dum licet: nec tm̄ advenit
opus incipiēdūm: s. etiam ad multa pficiēda: vñ addit (et
ad operationē suam) multiplicē: qz tedūt eis p̄tatez cuius
cunq̄ opis: sicut dī Luce. xix. et h̄ (vñq ad ves.). i. vñq ad
mortem suām. De qua Hiere. ix. Venit nox qn̄ non licet

G
Qualr xps
est refugium
herodiorū
vñ p̄tōrū et
rapacissi
mōt boīm.

19

20

21

22

23

24

25

Psalinus

opari: vel (vsg ad vef.) i. vsg ad finem mudi in quo gratus impetus inferet ab antipro intantum ut vir liceat tunc bene opari: tanta em erit psecutio in illis diebus q si fieri posset etiam electi mouerent: sicut dⁱ Matth. xxiiij. **D**is oib^s inspectis exultat aplo vel generalis iustus: t cunctot t tanta eloqui no possit admirans exclamat (q magnificata sunt opa tua die). q. d. eoz magnitudinē pulchritudinē ordinationē t finem t locum vñ pcesserūt eloqui no possim: s hoec vnum scio t dico (q oia in sapia fecisti) i. in xpō qui est tei virtus t tei sapia. j. Cor. j. Quid omnia adeo multa sunt (q impleta est terra possessione tua) vel creatura: qd aliam oia q sunt in celo: in terra: in acre: in aqua: a p̄e p̄ filium facta sunt. **M**ystice vero noua creatura p̄ xp̄ facta est. i. credentes in xp̄ exuentes veterē bonum t induentes nouū qua creature xp̄ singulare granum cadens in terram t in incarnationē mortui in passione surgēt t ascēdens t sp̄s mittēt totam terram implete: t tangit hic tres p̄sonas (q magnificata) ecce potēt p̄pis. (in sapia) ecce filius (impleta est terra pos.tua) ecce sp̄s sancti bonitas Gap. i. Sp̄s dñi reple. or. ter. **M**oraliter te malis platis p̄t dici (herodij dominus dux est eoz tc.) bic compas duces ecclesie. s. platos tribus. s. herodio: modestus excelsis t perre: herodio: qz multi ex eis sunt rapto rest subditos suos excoriat. **V**n dⁱ cis Mich. iiiij. Eccl. te principes dominus iacob t duces dominus isrl. Nunquid no v̄m est scire iudicū qui odio habetis bonū t diligatis malum qui violenter tollitis pellez eoz t car. nem eoz t desup offib⁹ eoz: ecce herodij dominus que est dux ecclesie: t dicit (dominus est dux eoz tc.) jet (motes ex ecli) i. supbi elati sunt duces (ceruis). i. religiosis q oia terrena transīdo reliquerūt: qnq em etiam in religionibus sunt supbi plati: sunt etiam petra p̄ obstinatione: qz no possunt recipe correctionem: magnitorū em p̄pria est in firmitas que dⁱ. Noli me tangere: t caput bestie difficili est ad excoriandum qz totum corpus: ita plati difficiliores sunt ad corrigendū qz oēs subditū: t hec (petra est resugium hermacijs). i. diuitibus spinolis: qz tales se defendunt dicentes q prelati ecclesie sunt peiores qz ipsi Eccli. xxxij. **H**omo peccator: vitabit correctionē t ad voluntatem suā inueniet p̄parationem; p̄ter hoc dⁱ Osee. v. Laqueus facit etis speculacioni. i. illis qz deberetis speculādo custodi: s nec plati nec laici deberet tñ tpalia: p̄ter duas causas principaliter. s. qz oia cito transeunt: t qz si illa etiam semp manerēt: ipsi tñ cito morituri sunt: de his duob^s subdit (fecit dñs lunam). i. tpalia qz sicut crescunt t decrescent. **D**e qua Apo. xij. Vidi tc. (in tpa) qz finem habebet t transiunt Gap. v. Transierūt oia tanqz vmbra t tanqz nunciū s pteriens t tanqz nauis tc. aut auis qz trāsuolat tc. aut tanqz sagitta emissa tc. (sol). i. homo sapiēs p̄ solem sapiens significat t quō cognoscit occasum sun (cognovit occasum sun) qz s. opozet cum morilicet horam mortis ignoret qz ante p̄ solem intelligat homo sapiens b^r Eccli. xxvij. Homo sapiēs in sapia manet sicut sol. nam stultus sicut luna mutat b^r cognoscit occasum sun. **J**uxta illud Eccli. vij. Memorare nouissima tua: t ineter no peccab. Sed mali qui semp peccant no cognoscit occasum sun s. potius oetum: qz faciūt festiū natalis sui sicut berodes Marci. vj. t pharao Gen. xl. t antiochus. ii. Mach. vj. s Eccli. vij. dⁱ. Melior est dies mortis die nativitatis: hoc maxime verum est in bono homi: cui dⁱ Job. xj. Cum te p̄sumptum putaueris orieris vt lucifer. s. in morte: sic ergo sol cognoscit occasum s. pētōres no cognoscit: qz p̄catum excecat eos: vnde addit (posuisti) p̄mittēdo (tenebras) peccatorum i cordibus malorū (t facta est nos). i. cecitas mentis qz no p̄uidet futura: t in ipsa cecitate (pertransib⁹). i. morient (oēs bestie silue) boies peccatores reprobi qui moriunt in peccatis suis: sicut dⁱ de zanri. iij Reg. xvij. Quod mortuus est in peccatis suis qui peccauerat tc. p̄ter hoc petebat ps. Illumina oclos meos ne vñq obclor. in morte tc. q. d. no p̄mittas me mori in cecitate mentis: qz tunc vere dicere mimicus p̄ualui adversum eum: t qui sunt ille bestie aptius declarat dices (catuli leonum

rugient ut rapi). Leo est homo potēs superbus t raptoz per potentiam vel v̄suram vel fraudem: huius catuli sunt eorum fili t imitatores Prover. xxix. Princeps qui libente audit verba medacij oes ministros babet impios (t que rant) qz exactiōem (a deo escam sibi) isti em rapiunt bona dei. s. bona religionum t pauperum boim qz dei sunt t qd faciūt vni ex illic faciūt deo: vñ qz dicturus est in iudicio. Qz vni ex minimis meis fecisti mihi fecisti. vñ de ipso iudicaturō seq̄ (ortus est sol). i. oriet sol iusticie: in lido adiuētu oriet xp̄s sol iusticie qui in primo ortus est sol mi sericordie. qd significat. ii. Mach. i. Ep̄us affuit quo sol resulſit qz prius fuit in nubilo xp̄s prius fuit in nubilo carnis qui postmoduſ apparet in claritate maiestatis (z) tunc (p̄gregati sunt). i. cōgregabunt iste bestie ad iudicū vñ qz Mach. xxv. Cum aut venerit filius bois in maiestate sua tc. Postea etiam congregabunt ad obureū. vñ illud Mach. xij. Colligite primum zizania t alligate ea in fasciculos ad obureendum: qd exponens postea dicit: sic erit in p̄summatione seculi: exhibunt angeli t segabunt mala de medio iustorum t mitent eos in caminū ignis hoc est qd subdit (t in cubilibus suis col.) cubilia reproborum parata sunt t strata in inferno cuūsimodi stramētis Esa. viij. Detracta est ad inferos supbia tua: subter te sternet linea t opimenta tua erunt vermes Esa. i. In doloribus dormietis: t ne putaret aliquis q in iustis t amarant ostēt q vñ opa sua iudicabunt tam boni qz mali: vnde dicit (eribit homo) de sepulchro resurges ad opus suum t iudicetur t premietur vñ opus suum non quod cunq; sed illud in quo morierat. vnde addit (t ad operationem suam) continuatam (vsg ad vesperam) mortis. multi em faciūt bona opa t no p̄fuerant in eis: t sit multi peccant s p̄ paupiā reuertunt. vñ hoc no recipient: sed vñ ea in quibus mortui sunt: vñ hoc dicit aplust. ii. Cor. v. Omnes nos manifestari oportet ante tribunal iudicis t referat vnuquisq; p̄pria corporis p̄t gesit sicut bonum sive malū. q. d. oportet nos exire ad opus vñ t ad operationem quam fecimus ad vesperā mortis nře: t qz de penitentia malorum dicit: subdit de saluatione iustorum dicens. (qz magnificata sunt opa tua dñe) opa tñi p̄pria sunt misericordia semper t parcer t saluare: s. damnare uenit est opus eius. p̄xvij: vñ Esa. xxvij. Frasceit ut faciat opus suum q. d. irasci non p̄tinet ad opus eius: vñ addit. alienum est opus eius p̄grinū est opus eius ab eo: hec opa (magnifica sunt) valde: qz remunerat supra meritum eos quos saluat: t hec (omnia in sapia fecisti) i. sapienter: licet nos rōrem no intelligamus quare bñ sunt p̄sciti ad damnationem: t isti p̄destinati advitam Rom. xij. Altitude diuinatarum tc. t p̄ hac sapiam tuam (impleta est). i. implebitur (terra) iuuentium (possessione tua). i. iussis homini bus qui sunt tua possessio. Endē petebat moyses Exodi. xxxij. Auferas dñe iuiquitates ueras atq; peccata: nosq; possideas.

26 **H**oc mare magnum et spacious manibus: illuc reptilia quorum no est numerus. **H**oc mare magnum. Seda pars vbi monet bñdicere deum p̄ mare t eius ornatum: t mystice oñdit quō deus traducit ecclesiam p̄ mare huius seculi ad litus patrie certe. Ad lram ergo primo p̄mittat deum a creatōne mari cui dicit (hoc mare magnum). Seda a difficultate certe dicit (t spacious manibus). i. difficile oportibus: qz in mari difficillime organē boies. Tercio ab ornatu mari latitiae nauium t p̄sium cum dicit (illuc reptilia). i. pisces (quorū no est numerus)

27 **A**nalilia pusilla cum magnis: illuc naues pertransibunt. **C**et qz dicerat qz ibi sunt parua t magna animalia: specificat de magnis. vñ dicit.

Braco iste quem formasti ad illudenduz ei: oia a te expectat ut det illis esca in tpe.

Oraco est maximum animal qd in mari habitat. t licet

sit magnum t forte tñ de facili illudic̄t ei cum gallina assa.

Dystice vero noua creatura p̄ xp̄ facta est. i. credentes in xp̄ exuentes veterē bonum t induentes nouū qua creature xp̄ singulare granum cadens in terram t in incarnationē mortui in passione surgēt t ascēdens t sp̄s mittēt totam terram implete: t tangit hic tres p̄sonas (qz magnificata) ecce potēt p̄pis.

Moraliter te malis platis p̄t dici (herodij dominus dux est eoz tc.) bic compas duces ecclesie. s. platos tribus. s. herodio: modestus excelsis t perre: herodio: qz multi ex eis sunt rapto rest subditos suos excoriat. **V**n dⁱ cis Mich. iiiij. Eccl. te principes dominus iacob t duces dominus isrl. Nunquid no v̄m est scire iudicū qui odio habetis bonū t diligatis malum qui violenter tollitis pellez eoz t car. nem eoz t desup offib⁹ eoz: ecce herodij dominus que est dux ecclesie: t dicit (dominus est dux eoz tc.) jet (motes ex ecli) i. supbi elati sunt duces (ceruis). i. religiosis q oia terrena transīdo reliquerūt: qnq em etiam in religionibus sunt supbi plati: sunt etiam petra p̄ obstinatione: qz no possunt recipe correctionem: magnitorū em p̄pria est in firmitas que dⁱ.

Noli me tangere: t caput bestie difficili est ad excoriandum qz totum corpus: ita plati difficiliores sunt ad corrigendū qz oēs subditū: t hec (petra est resugium hermacijs). i. diuitibus spinolis: qz tales se defendunt dicentes q prelati ecclesie sunt peiores qz ipsi Eccli. xxxij.

Homo peccator: vitabit correctionē t ad voluntatem suā inueniet p̄parationem; p̄ter hoc dⁱ Osee. v. Laqueus facit etis speculacioni. i. illis qz deberetis speculādo custodi: s nec plati nec laici deberet tñ tpalia: p̄ter duas causas principaliter. s. qz oia cito transeunt: t qz si illa etiam semp manerēt: ipsi tñ cito morituri sunt: de his duob^s subdit (fecit dñs lunam). i. tpalia qz sicut crescunt t decrescent.

De qua Apo. xij. Vidi tc. (in tpa) qz finem habebet t transiunt Gap. v. Transierūt oia tanqz vmbra t tanqz nunciū s pteriens t tanqz nauis tc. aut auis qz trāsuolat tc. aut tanqz sagitta emissa tc. (sol). i. homo sapiēs p̄ solem sapiens significat t quō cognoscit occasum sun (cognovit occasum sun) qz s. opozet cum morilicet horam mortis ignoret qz ante p̄ solem intelligat homo sapiens b^r Eccli. xxvij. Homo sapiēs in sapia manet sicut sol. nam stultus sicut luna mutat b^r cognoscit occasum sun. **J**uxta illud Eccli. vij. Memorare nouissima tua: t ineter no peccab. Sed mali qui semp peccant no cognoscit occasum sun s. potius oetum: qz faciūt festiū natalis sui sicut berodes Marci. vj. t pharao Gen. xl. t antiochus. ii. Mach. vj. s Eccli. vij. dⁱ.

Melior est dies mortis die nativitatis: hoc maxime verum est in bono homi: cui dⁱ Job. xj. Cum te p̄sumptum putaueris orieris vt lucifer. s. in morte: sic ergo sol cognoscit occasum s. pētōres no cognoscit: qz p̄catum excecat eos: vnde addit (posuisti) p̄mittēdo (tenebras) peccatorum i cordibus malorū (t facta est nos). i. cecitas mentis qz no p̄uidet futura: t in ipsa cecitate (pertransib⁹). i. morient (oēs bestie silue) boies peccatores reprobi qui moriunt in peccatis suis: sicut dⁱ de zanri. iij Reg. xvij. Quod mortuus est in peccatis suis qui peccauerat tc. p̄ter hoc petebat ps. Illumina oclos meos ne vñq obclor. in morte tc. q. d. no p̄mittas me mori in cecitate mentis: qz tunc vere dicere mimicus p̄ualui adversum eum: t qui sunt ille bestie aptius declarat dices (catuli leonum

ea quam ponunt in pertica. et ipse insequunt gallinam et ipsi insiliunt supra dorsum eius: et sic capiunt eum: postea commendat eum ab eo et omnia animalia pascit aerea aquae et terrestria (omnia a te expectant te illis escam in tpe) quoniam non potest hinc nisi deus det illis: non subdit.

29 **Q**uanta te illis colligent: aperiente te manum tuam omnia implebunt bonitate.

Quanta te illis. s. escas (colligent) eas (ut aperiente te manum tuam) scilicet largitatis tue: et dando fertilitatem (oia implebunt bonitate). i. cibariis et alimentis que dant ex tua bonitate.

30 **Q**uertente autem te faciem turbabuntur auferes spiritum eorum et deficient: et in puluerem suum reuertentur.

Quertete te facie tuam. per peccata boim dando terre sterilitatem (creabunt) et commendat eum a potestate dissoluendi: et ad nihil reducendi illa quod fecit: non (auferes spiritum eorum) i. vita (et tunc deficit et deficit vivere et in puluerem suum reuertentur) i. in terra de qua sumptu sunt. postea comedat eum ab innovatoe terrena scintia: cum dicte.

31 **E**mitte spiritum tuum et creabuntur: et renouabis faciem terre.

Emitte spiritum tuum. i. ventu vel voluntate tuam (et creabunt) terrena scintia (et tunc renouabis faciem terre) renouat enim terra per flores et frondes et fructus et herbas: vel de resurrecte corporum intelligit: ita (auferes spiritum eorum) et tunc (emitte). i. emittes (spiritum tuum) i. potentiam tuam: vel (spiritum) i. aias eorum (tuum) quod eum creasti (et creabunt) i. recreabuntur. (et reno. fa. ter.) ad terram quod tunc mundus innovabit: et quod tantus est dominus laudat eum et benedic dices.

32 **S**icut gloria domini in seculum: letabitur dominus in operibus suis.

Gloria est frequens fama cum laude et ex gloria sequitur spiritus alis leticia: non addit (letabit in opibus suis). i. faciet vos letari et maxime in opibus terribilibus: non addit.

33 **Q**ui respicit terram et facit eam tremere qui tengit montes et fumigant.

Qui respicit terram et facta est terram tremorem sicut respicit eam (qui tangit montes) calore solis (et fumigat) calefacti fumigati etiam quidam montes eructantes et pungentes ignem. **A**legorice (hoc mare magnum) est pars seculum per quod oportet ecclesiastria transire anteque veniat ad portum terre, missionis terreni ventum ipsum est (mare magnum et spaciose mare). i. opibus exercendis cum bonis cum malis: cum bonis (illuc reptilia) mali et spirituales nequacie et tentationes diabolice: et ipsi demones (quorum non est numerus) Eccl. xij. **M**ulte enim sunt insidie dolos: et in mari sunt (alia pusilla). i. falsi fratres et heretici qui non apte nocent (cum magnis). i. cum potestibus et persecutoribus et heresiarchis: et cum illuc naues). i. singulis ecclesiis (pertransibit) ad gloriam et requie per gubernatorem regem quod eis gubernaculo crucis dicit. **D**e quo Sap. xiiij. **H**ic dictum lignum per quod sit iustitia. illuc etiam est draco iste facinorosus scilicet lucifer: sed non religatus est in inferno. super mari sunt diverse opiniones. **C**um enim quoddam dicendum: quod religatus est sed hoc non est per ministros: sed secundum alios non est religatus: sed hoc est per presentia sui (quod formasti) ad terram secundum substancialiam formavit eum: sed ipse cadens vicio et per superbiam suam factus est in mari (ad illudendum ei) ut ei s. illudetur in bonis angelis et a bonis homibus et ipsis principiis illusus ei Job. II. Nunquid illudes ei quod ait et ibidem et extrahere poteris leviathan hamo. sic illudetur aui et pisces quod dum vult escam denorare capit hamo vel laqueo: sic dyabolo illusus ipsis pretendit ei et canit humanitatis subqua abscedit ferrum divinitatis et dum voluit humanitatem captus est potesta divinitatis: hec oia sunt in mari: et oia ista (a te expectante et de illis escas in tpe) cibus draconis cui dictum est Gen. Iii. Terram comedes oibus diebus vite tue. est terram. i. terre ha amates: quod tales incorporat sibi diabolus: sed non nisi deo per mittente. non dicit (dante te). i. permittente te illis demonibus (colligent) escas: sed christo manifestato potestis eorum sunt restricta et bonis data sunt facultas bene organicas est quod se quis (apiente te manum tuam oia impletum est bonitate) manus prae per quam operatur est filius quem aperuit cum filium in carne manifestauit: et tunc quantum in ipso sunt oia impleta sunt bonitate: quod boies bonas vias docuit: et eos bonus seit per dicit Job. x. **M**ulta bona omnino obis: sed interim ante incarnationem (quertete autem te sa. tua) i. differente mitteret manifestare filium qui est facies tua (turbabunt) a temptationibus diaboli quod in eos maiorem potentiam habebit: **U**nus petit. **O**ste de fa. tuam et sal. erit: et exigentibus peccatis eorum (auferes spiritum eorum) i. spiritum prophetie. **D**e quod i. Cor. xvii. **S**ed quidem per spiritum dat sermo sapientie: sic turbatus erat paulus. i. Reg. xxviii. qui dicebat. **C**oartoz nimis sicut per philistini pugnat aduersum me et deus recessit a me et exaudiens me noluit: neque in manu prophetarum neque per somnia (et illo) spiritum a latere (deficit et in puluerem suum reuertentur) i. recognoscet se puluerem esse et viles: sicut abraha Gen. xviii. **L**ogr ad dominum meum cum sim clinis et puluis Mich. j. In domo puluerum puluerem vos cospurgite: sed postquam ita post ablationem prophetie humiliati fuerint (dabis eis spiritum tuum) et prophetabunt sicut apostoli facti est: non subdit (emittit spiritum tuum) de celo in apostolos et est thema in pentecoste Act. i. **F**actus est repetit de celo sonus tanquam adueniens spiritus uebermetis Joel. ii. **E**ffundam spiritum meum super omnia carne et prophetabunt filii vestri et filie vestre (et creabunt) de pescatoribus facti predicatorum et renouabis per baptismum sicut agrum incultum Hier. iiiij. **N**ouare vobis nouale (facies terre) i. ecclesie Esa. xxviii. Implebit facies orbis semine. s. predicatoris sue: quod in omni terra extiterit. eorum. sed quod non sunt Christi gloriam querebantur accedit (sicut gloria domini) i. gloria dei deo (in seculo) i. in eternum: et sic letabuntur domini in opibus suis). i. in eis quod facit in eis **I**stis enim gloria dei deo non letabuntur domini in opibus suorum: bona vide artem Matth. vij. **S**i oculus tuus fuerit nequa totum corpus tuum tenebrosum erit: et quod sunt opera quod operatur deus per apostolos: peruersio per te: non addit (qui respicit) oculo misericordia (terram) i. terrena corda (et facit ea tremere) per timorem Eccl. xvij. **C**um desperares illa deus timore percutient (qui tangit) interius perrecedo et inspirando vel exterius flagellando. (montes). i. magnos et elevatos in seculo Job. ix. **M**anus domini tetigit me (et tacti fumigatus) per operationem et deuotionem sicut tactus Paulus fumigauit Esa. vij. **C**ommota sunt suplimaria cardinum a voce clamantis et domus impensa est fumo. **M**oraliter secundum hugo. (hoc mare marum et spaciis) **M**oraliter est per pescatoria (reptilia quorum non est numerus) sunt monstra cogitationes. vel secundum bec. Berni. sicut (mare) est pars seculum amarus et fluctuans: hec tria genera hominum transirent noe dauid Job Esa. viiiij. i. ordo platorum: presentium: pinguis torum: primus nauti. secundus ponte. tertius vadum transit in vadum laboriosum et periculoso iter. **P**ericulum enim probat et paucitas transirent percurrentem multitudinem: perentium ordo ponte transit iter securum et breve non tempore oino. **H**abet enim triplex pliculum: vel si alteri se vult equare: vel si retro respiciat: vel ibi stare ostendat: nullum enim horum patrum portis angustia in artus via quod ducit ad vitam qui si alteri vult eadem: rite labitur in angusto ponte. **I**tem quod pertinet citro labitur Luce. ix. **N**emo mitis manu ad aratum et aspergat. retro apter est regno dei. **T**em quod stare revult et perficere dissimulat impedimentum est bis qui sequuntur: non impellit vel ut perficiat: vel ut cadat. pons iste triplici ligio operatus est pena corporis paupertate obedientia. paupertas in voluntate propria nullius apud deum esse meriti vel momenti. **P**orro plati sunt quod descendunt mare nautibus qui nec vadit nec pontis semita coartantur et occurunt singulis cadentibus. **P**orro ascendum usque ad celos et descendendum usque ad abyssos nunc spiritualia celestialia nunc infernalia et horribilia facta diuidicantes. **M**aris charitas est quod aquas transit Gen. viij. **A**que multe non potuerunt extinguere charitatem (illuc reptilia quorum non est numerus) ut supra (alia pusilla cum magnis). s. magnis boies et humiles et magni tenores sicut pisces in mari Eccl. xij. **P**ascua divinitus pauperes (illuc nauis per trans-

55 **J**ocundum sit ei eloquium meum: ego vero delectabor in domino.

Jocundum sit ei eloquium meum). s. laus. cu[m] enim bono laudamus deum bona opera facit: tunc laus illa iocunda est deo: vñ et infra sit d[omi]n[u]s. Laudate dominum quoniam bonus est psalmus: deo nostro sit iocunda decoratio laudatio. Iocunda est gratia ad deum cui sit: decora gratia ad boves coram quibus sit. Iocunda non est deo nisi bona opera percomitent[ur]: quod sicut deus supra: Pecator dixit deus: quare tu enarras iusti meas tecum nec decora ebo minibus: quod sicut deus Eccl. xv. Non est speciosa laus in ore peccatoris (egodo telectabor in domino) ut mutua sit perdelectatio: sicut d[omi]n[u]s Job. iiiij. In deo manet et deus in eo. et Apocalypsa. iij. Lenabo cum illo et ipse mecum: et exemplo mei delatantist in domino.

56 **B**eficiant peccatores a terra et iniqui ita ut non sint: benedic anima mea domino.

Deficiat peccatores a terra). i. a terrenitate ut iam terrena non agant aut diligant. et dicit (peccatores) in se (et iniqui) in alios supplex (deficiat) ita ut non sint scilicet iniqui: vñ illud Proverbiu[m]. Verte impios et non erunt: et per his oibus (benedic anima mea domino) ut prius periodalis est iste psalmus. quod ab eodem incipit et terminatur in quo innuit quod finis bonorum similis est principio: quod perseverant in bono non sicut stulti qui bus dicit apostolus Galath. iij. Sic stulti estis ut cum spiritu ceperitis nunc carnem presummati: tota ista expositio moralis est satis: sed adhuc possumus aliter exponere moraliter (canticu[m] Eccl.). supra immediate dictum est (tangit montes). s. super hos peccatores puniendo (et summagit) in igne inferni: Et non modo in persona penitentis timetis illam suam: dicit (ca[m] tabo domino) in confessione peccatorum Eccl. xxij. Hume cytharam circu[m] ciuitatem bene cane frequenta cantum meretrice obliuio[n]e oni tradita: quod est peccatrix anima quod debet sumere voluntarie cythara. i. priam in qua extendunt et arcunt membra corporis et vires aie sicut corde in cythara et circuire ciuitatem cordis in recognitudo oculis annos suos in amaritudine aie bene canere bene profitedo. Et nota quod non bene canit et notas transfilit vel falsificat vel diminuit vel quod discordat bene quod sunt in confessione: notas transfilit qui per alia de cibis recolit in confessione facit falsificat et mentitur diminuit qui exceptat discordat quod corde non penitet. debet enim percordare cor et oratio confessionis: sic ergo debet cantare: sed (domino) non mandabo. i. ut dei gratia non homini acquiratur nostra hypocrisia quod profiteret et boni videantur (in vita mea) hoc est nostra eos qui cum incipiunt mori tunc incipiunt profiteri Eccl. xvij. Unus mortem profiteret a mortuo quasi nihil perit professio: confiteberis viuis viuis et sanus. Confiteberis et laudabis deum et gloraberis in miserationibus illius. Post confessionem sequi debet satis factio: vñ addit (psallat). i. lete opabor (deo meo) i. ad honorem eius (quod diu sum) Job. xxij. Alescio quod diu sustinet: et si post modicum tollat me factor meus: tunc autem dominus accepta habet hominem confessionem qui sequitur satisfactionem subdit (iocundum sit ei deo. meum). s. confessio et tunc maxime est iocunda quod non reuertit ad vomitum vñ bene orando dicit (iocundum sit) psalmus. Si me non fuerint dominati. s. demones et mali motus: tunc immaculatus ero: et emundabor a delicto maximo: et erunt ut populus deo. o. mei. Postquam autem ita bene de peccato exiuit: tunc incipiunt ei sape spiritualia et celestia: et immittit ei dominus prostatos: vñ addit (ego vero) de cetero (telectabor in domino) qui prius telectabat in peccato: vñ illud Job. xxij. esse sub sensibus delicias computabat: hanc autem delectationem in deo habendam quoniam impediunt multe tentationes et motus carnales: vñ profitedo subiungit (deficiat peccatores a terra). i. prauus motus a corde quod dicunt peccatores: quod sunt principium peccati (et iniqui). i. motus auaricie et crudelitatis (ita ut) pernitus (non sint) et bene de facilis magis sit quod in principio resistit eis vñ supra. In matutino interficiebas oculis pecten terre recte. i. in principio tentationis oculis prauos motus. Cassianus dicit adhuc paup[er]i sunt allide filios babylonis. i. sensus carnales ne si teneri non fuerint necati in nostris principiis qualescant: et postea firmius radicari non possint euelli: tunc autem solent magis intrare ad animam isti prauus motus quoniam eam in-

veniunt ociosam: vñ hortat suam animam ut occupet se in de laudibus dicendo et claudendo (benedic anima mea domino) et sic intercessione de laudibus talibus motibus non poteris intercedere Esaias x. viij. Insanabo te laude mea ne interreas Proverbii. xj.

Onfitimini domino et invocate nomen eius: annunciate inter gentes opera eius. **Psalmus CIII. Ps. cliv.**

Ctitulus (alleluya) In predicti psalmi invicavit nos p[ro]p[ter]e ac laudandum deum propter opera creatoris: hic invicavit ac laudandum propter beneficia quod protulit filius iste: quod eadem meliora daturus est nobis si sumus vere filii isti: sicut dicitus Matthaeus. iij. Potes est dominus de lapidibus istis suscitare filios abrae: et quod ad laudem invicavit bene in titulo ponitur alleluia quod interpretatur laudate invincibilem. Nam alla id est quod laudate. ya vero unum alleluia est de nominibus dei et sicut suas significaciones bene cetera nostra eius ut bel quod deus et sabaoth exercitum: sic et bene nomine ya in visibilium signat et deo tribuum puenit. prescribit autem xx. psalmus in quibus et magnalia dei describuntur et magna exultatione gaudent. bac igit[ur] voce ad laudem dei invicavit bene est intentionis. Nodus sex sunt partitores. Primum moneret fideles ut tam semper exquiratur. Secundo eos per priuarcharum exempla considerat: ibi (memoretote). Tercio breuiter tangit quod de regno ad regnum transierunt: ibi (cum essent numero brevia). Quarto narrat quod factum est ut transierunt: ibi (et vocavit famem). Quinto quod fecit in egypto breuiter tangit et postea narrat: ibi (et auxilium). Sexto enumerat beneficia quod fecit eis educens eos de egypto et inducens in terram promissionis: ibi (et eduxit eos) in vñ Aug. non incipit sed post: ibi (expedit nubes) et ibi illa beneficia quod fecit eis deus iter ageribus per heremam incipit et a laude quam intedit quam in titulo beneficiorum prononciavit dices (Confitemini tecum) et possumus primo allegorice legere: et Allegorice postea moraliter. Dicit ergo ad fideles primitive ecclesie (confitemini domino) q. d. non sufficit bire fiducie in corde nisi quod requiratur bene profiteat eam ore Rom[ans]. x. Si profitearis in ore tuo dicitur xpm et in corde tuo credideris quod teus illius excitauit a mortuis saluus eris. corde enim credit ad iusticiam ore aut professio fit ad salutem. et ideo profitemini ore laudandum eum in quem creditis et profiteentes (invocate nomen eius). s. xpm ut nos in fide robolet Iohannes. iiij. Quique inuidavit nomen domini salvus erit: sic faciebat in prima ecclesia. Dixit credebatur corde Secundo fidem profitebatur ore. Tercio per fidei et confessionis capti et afflicti invocabant nomen domini orantes ut daret eis patientiam in tribulacione: persistantia in fide: fide etiam suam alijs predicabant quod etiam hic admonet cum subiungit (annus in genere). i. in gentiles non credentes opera eius: quod scilicet Primum creauit oia. Secundo creauit hoies vñ adorandum est et laudandum non ydola quod sunt opera manus hominis: sic incepit fides annunciarum per mundum et postea cepit dilatar et fundata sunt ecclesie ad cultum dei et doctrinam apostolorum. vñ bene sequitur.

Cantate ei et psallite ei: narrate omnia mirabilia eius.

Cantate ei et psallite ei) ad fratrem cantando et psalmos dicens in eccl[esiis]: vel (cantate) ore laudando (et psallite) bene operando (ei). i. ad honorem eius narrare predicatione generaliter (oia miracula eius) oia facta Christi miracula sunt: et tria potissimum. s. q[ui] fecit deus hominem virginem matrem cor fidei: et propter bene cantat in nativitate domini. Cantate domino canticum. no. q[ui] mihi feci. (oia) dicit ut nihil propter timorem aut pudorem taceatis: propter timorem non tacebat petrus et iohannes Actus. iiiij. Qui dicebatur: non possumus quod vidimus et audiimus loqui. propter pudorem non tacebat Paulus quod dicebat ad Corinthios. i. Nos predicamus Christum crucifixum inde. quid est sciam. gen. aut stultus. et. q[ui] ad Tibi. i. Noli erubescere testimonium domini nostri Iesu Christi Matthaeus. x. Qui me erubuerit et sermones meos erubescet et ego ei coepi. m. ego autem dico quod non dimittam. propter timorem aut pudorem: quod debet gloriari de nomine Christi. vñ sequitur.

Laudamini in nomine sancto eius: letet cor querentium dominum.

3 4